

Do Vltavy bez obav, Šeberák tradičně bojoval se sinicemi. Hygienici zhodnotili letošní koupací sezónu v Praze

Datum 9.10.2026
Subjekt Hygienická stanice hlavního města Prahy
Autor Petra Batók
Region Česká republika - Hlavní město Praha
Kategorie Zdravotnictví a nemocnice, Státní instituce, Životní prostředí

Kde se dalo letos v Praze koupat bez rizika a kterým nádržím bylo lepší se vyhnout obloukem? Hygienická stanice hlavního města Prahy uzavřela monitoring přírodních koupališť pro léto 2026. Sezóna přinesla zásadní překvapení i potvrzení některých trendů: historicky první pravidelné testování Vltavy přímo v metropoli dopadlo pro čistotu řeky nečekaně dobře, zatímco známé přírodní nádrže jako Šeberák či Džbán si v srpnových tropech opět pod náparem nebezpečných sinic vysloužily špatné hodnocení a zákazy koupání.

Překvapení sezóny: Z Vltavy v Braníku strach mít nemusíte

Největší novinkou letošního léta se stal vůbec první systematický monitoring tekoucí řeky v celé České republice. Hygienici po celou sezónu pravidelně odebírali vzorky vody na oblíbené Branické pláži. Výsledky přinesly výbornou zprávu pro všechny milovníky přírodního plavání: z mikrobiologického hlediska byla Vltava v těchto místech po celou sezónu bezpečná. Bakterie indikující fekální znečištění se držely v normě a řeka se ukázala být pro plavce zdravotně nezávadná. Jedinou vadou na kráse byl občasný zákal a snížená průhlednost, což je však u živého toku s lodní dopravou a splachy po deštích přirozený jev, nikoliv hygienické riziko.

„Z Vltavy měli mnozí lidé historicky obavy, proto jsme rádi, že premiérová sezóna potvrdila, že koupání v řece je z mikrobiologického hlediska bezpečné. Sledování tekoucí vody v korytě řeky je specifické, voda se neustále obměňuje a reaguje na srážky i provoz lodí, přesto se hodnoty fekálních bakterií po celé léto držely spolehlivě v normách,“ hodnotí výsledky hygienička MUDr. Helena Mikulášová z Hygienické stanice hlavního města Prahy.

Druhou novinkou v seznamu sledovaných lokalit bylo **Jezero Lipence**. Z pohledu běžných ukazatelů si vedlo velmi dobře a během léta nepřekročilo 2. stupeň jakosti vody. V srpnu však hygienici zaznamenali zhruba čtyři podněty na zdravotní obtíže – konkrétně svědivou vyrážku, která podle příznaků budila podezření na cercáriovou dermatitidu. Přestože následné orientační odběry plžů přítomnost cercárií přímo neprokázaly, provozovatel se rozhodl ke konci sezóny koupaliště dobrovolně uzavřít.

Nebezpečné sinice: Proč hygienici uzavřeli Šeberák a Džbán

Zatímco řeka příjemně překvapila, mělké pražské nádrže doplácely na stejné neduhy jako v minulých letech. Letní vedra v nich vytvořila doslova živnou půdu pro masivní rozvoj vodního květu sinic:

Vítězové léta: Biotopy bodovaly, Lhotka zvládla rozjezd po revitalizaci

Pokud někdo hledal čistou vodu bez chlorové chemie, zamířil do Radotína nebo na Lhotku. Přírodní koupací biotopy se staly stabilními oporami pražského léta:

Dlouhodobý trend: Mělké nádrže doplácí na fosfor v sedimentech

Z pohledu dlouhodobých statistik nepřinesl rok 2026 nečekaný anomální výkyv, nýbrž potvrdil chronickou diagnózu pražských přírodních nádrží. Mělké stojaté vody trpí vysokou zásobou živin, především fosforu v sedimentech. Jakmile v červenci a srpnu vystoupá teplota vody nad kritickou mez a intenzivně svítí slunce, biologické procesy akcelerují a sinice bleskově ovládnou celý vodní sloupec. Tento cyklus se na Šeberáku i Džbáně opakuje každoročně. Zkušenosti hygieniků potvrzují, že klasické rybníky bez nákladných ekologických zásahů a odbahnění nedokážou v pozdním létě garantovat nezávadnou vodu, zatímco technologicky řízené biotopy představují udržitelnou budoucnost městského koupání.

„Vysoké letní teploty a nahromaděný fosfor na dnech rybníků jsou pro sinice ideální kombinací. Lidé by vydaná varování rozhodně neměli podceňovat – koupání ve vodě s vodním květem může způsobit nejen nepříjemné alergické reakce a záněty spojivek, ale polykání vody nasycené cyanotoxiny představuje vážnou zátěž pro trávicí trakt i játra, a to zejména u dětí,“ doplňuje Helena Mikulášová.

Co se děje v laboratořích: Jak a co hygienici ve vzorcích stopují

Zatímco pro návštěvníky sezóna vrcholí v červenci a srpnu, pro terénní pracovníky začíná již v polovině května. Odběry vzorků probíhají zpravidla ve čtrnáctidenních intervalech. Pro HSHMP zajišťuje vzorkování a analýzy Zdravotní ústav se sídlem v Ústí nad Labem, v případě Vltavy pak Státní zdravotní ústav (SZÚ).

Každá kontrola začíná vizuálním a smyslovým posouzením na místě – do vody se noří bílo-černá Secchiho deska měřící průhlednost, hodnotí se výskyt pěny, znečištění či ropného filmu. V laboratořích pak vzorky procházejí:

Výsledky HSHMP přehledně zveřejňuje pomocí pětistupňové škály symbolů – od modrého usměvavého smajlíka (voda vhodná ke koupání) až po výstražný černý kříž (zákaz koupání).

Proč biotopy podléhají přísnějším pravidlům?

Koupací biotopy fungují na principu uzavřeného koloběhu: voda z koupací části protéká přes čistící laguny osázené rostlinami a šterkovými filtry, kde mikroorganismy spotřebovávají přebytečné živiny. Sinice zde proto nemají prostor k množení. Protože se však na menší ploše koncentruje velké množství plavců, stanovuje vyhláška č. 238/2011 Sb. pro biotopy mnohem přísnější požadavky než pro volné přírodní nádrže. V laboratořích se navíc sledují specifické patogeny jako *Pseudomonas aeruginosa* (původce zánětů uší, očí či kůže) nebo *Staphylococcus aureus* (zlatý stafylokok).

Dohled nad vodami chrání veřejné zdraví už přes dvě dekády

Jednotný a státem garantovaný dohled nad přírodními koupališti funguje v České republice od roku 2004, kdy byl sjednocen s evropskou legislativou. Systematický monitoring neslouží pouze k evidenci dat, ale především k prevenci epidemií akutních infekcí a ochraně obyvatel před toxickými látkami. Díky této práci mají Pražané po celou letní sezónu aktuální přehled o tom, kde je koupání bezpečné a kde by mohlo znamenat zdravotní komplikace.

<https://www.hygpaha.cz/do-vltavy-bez-obav-seberak-tradicne-bojoval-se-sinicemi-hygienici-zhodnotil-i-letosni-koupaci-sezonu-v-praze>